

Milli Gelir Artmaya Devam Ediyor

Ahmet YETİM

Ekonomideki olumsuzluklara rağmen milli gelirimiz artış temposunu kaybetmiyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2006 yılının ilk 3 aylık döneminde ekonominin yüzde 6.3 oranında büyüdüğünü açıkladı.

Geçen yılın aynı dönemindeki büyüme yüzde 7.5 olmuştu.

Daha sonra ekonomimiz 2004 yılında; ikinci çeyreğinde yüzde 4.7, üçüncü çeyreğinde yüzde 8.0 ve dördüncü çeyreğinde ise yüzde 10.4 büyümüş yıllık bazdaki artış yüzde 5'lik hedefi aşarak yüzde 7.6 oranında gerçekleşmişti.

İlk çeyrekte büyüme temposu ekonomideki büyüme ivmesinin bu yıl da devam edeceği yönündeki beklentileri güçlendiriyor.

Yılın üç aylık döneminde sektörler bazında büyüme oranları;

- ❖ Tarımda yüzde 0.6,
- ❖ Sanayide yüzde 4.5,
- ❖ İnşaatta yüzde 25.9
- ❖ Toptan ve perakende ticarete yüzde 8 oldu.

İnşaatteki büyüme hızının yüzde 25.9 olması sevindirici.

Ekonomide değişik sektörlerdeki gelişmeler, büyümeyi farklı ağırlıklarda etkiliyor.

İnşaat sektörünün ekonomideki ağırlığı yüzde 4.5 oranında olduğu için inşaat sektörü, yılın ilk üç ayında yüzde 25.1 büyümesine rağmen, gayri safi yurt içi hasıladaki (GSYİH) yüzde 6.4 oranındaki artışa sadece 1.1 puan katkı yapıyor.

Yılın ilk üç aylık döneminde büyümeye en büyük katkı 1.8 puan ile toptan ve perakende ticaret sektöründen geldi.

Bunu 1.5 puan ile sanayi, 1.4 puan ile ithalat, 1.1 puan ile inşaat ve 0.6 puan ile ulaştırma-haberleşme sektörleri izledi.

Yılın ilk üç ayında tarım sektörü büyümeye katkı yapmamış durumda.

Bu durumda, sektöre yönelik teşvik ve desteklerin budanmasının yanı sıra sektörde verimliliği arttıracak, iklim koşullarına bağımlılıktan kurtaracak yapısal dönüşümün gerçekleştirilememesi önemli rol oynuyor.

Büyümenin dinamiğini ise yine sanayi kesimi oluşturuyor.

Sektördeki büyüme ticaretten ulaşırmaya tüm sektörlerle az çok etki ediyor.

İthalat da, ticaret ve ulaşırmadaki büyüme katkıda bulunuyor.

Ancak Türk sanayiindeki katma değer artışının milli gelir hesaplarına abartılı yansıtılması, milli gelir hesaplarının olduğundan daha büyük görünmesine yol açıyor.

Açıklanan milli gelir tahminlerinde yılın ilk üç ayında sanayi üretiminin yüzde 3.5, imalat sanayii üretiminin yüzde 2.8 oranında arttığı hesaplanmıştı.

Oysa Milli gelir tablosunda aynı dönemde sanayideki büyüme yüzde 4.5 ve imalat sanayiindeki büyüme hızının yüzde 4.0 olarak gösterilmesi de bu tespiti doğrular nitelikte.

Sanayi sektörünün büyüme oranının hesaplara abartılı yansıtılması, dolaylı olarak ticaret, ulaşıрма sektörlerindeki büyümenin de olduğundan yüksek görünmesine yol açıyor.

Üretim yolu ile milli gelir abartılı tahmin edilince, bu defa harcamalara ilişkin tahminlerin de olduğundan büyük gösterilmesi zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Yılın ilk üç ayında GSYİH'deki büyüme yüzde 6.4 iken özel sektörün tüketiminin yüzde 8.4, kamu tüketiminin yüzde 8.1 artması dikkati çekiyor.

Özel sektörün gıda harcamalarının yüzde 6.5 oranında, dayanıklı ve dayanıksız tüketim malları harcamalarının yüzde 13.5 ve yüzde 12.8 oranlarında arttığı tahmin ediliyor.

Dayanıklı ve dayanıksız tüketim malı harcamalarında bu yüksek büyüklükteki artışa, dayanıklı ve dayanıksız tüketim malı üretiminde bu oranlarda bir artışın görülmemesi, üretim ve tüketim göstergeleri arasındaki bir çelişki olduğunu ortaya koyuyor.

Aynı çelişki, makine ve teçhizat yatırımı harcamalarında da ortaya çıkıyor.

Özel sektörün makine ve teçhizat yatırımı harcamalarının ilk üç ayda yüzde 32.8 oranında arttığı tahmin ediliyor. Aynı dönemde makine ve teçhizat ithalatındaki artış yüzde 16, yurtiçi makine ve teçhizat üretimi artışı yüzde 10 dolayında.

Makine ve teçhizat arzı belli bir dönemde yüzde 13 dolayında artarken, yatırım harcamasındaki yüzde 32.8 oranındaki büyüme tezat teşkil ediyor.

Yılın ilk üç ayındaki ekonominin büyümesi, yılın tamamına ilişkin büyüme hızına etki edeceği için hesapların gerçekçi olması önem taşımakta.

Geçmiş yıllarda yılın ilk üç ayında en yüksek büyüme 2004 yılında yüzde 13.9, 2005 yılında yüzde 7.5 olmuştu.

2000 yılından bu yana ilk üçer aylık büyümeler dikkate alındığında 2006 yılına ekonominin iyi bir performansla başladığı görülüyor.

AR&GE BÜLTEN 2006 TEMMUZ – EKONOMİ

Üstelik ikinci üç aylık büyüme oranının da pozitif çıkacağı tahmin ediliyor.

Dünya ekonomilerinde yüksek faiz dalgasının gelişen ve gelişmiş ekonomilerin büyümesinde yavaşlamaya yol açması kaçınılmaz görünüyor.

Dolayısıyla yıl sonunda yüzde 5'lik büyüme hedefinden daha düşük bir performans gösterilmesi olasılığı muhtemeldir.

Bununla birlikte 2006 yılı büyüme hızında;

- ❖ Döviz kurlarında istikrar ya da dalgalanmanın devam edip etmeyeceği,
- ❖ İç talebin yapısı,
- ❖ Yatırım ve üretim performansı,
- ❖ Reel faizlerdeki yüksekliğin ne kadar geçerli olacağı,
- ❖ Ekonomiye yurtdışından kaynak girişi olup olmayacağı,
- ❖ Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının seyri,

gibi faktörler belirleyici olacak.

Ancak ekonomide ister iç ister dış kaynaklı olsun, döviz kurlarındaki son dalgalanma, cari açığın sürekli artması, enflasyondaki yükselme eğilimi vb. olumsuz parametreler, Türkiye ekonomisiyle ilgili temel kaygıların yeniden artmaya başladığını gösteriyor.

Bu düşünce çerçevesinde ekonominin yeni bir kırılma noktasına gelip gelmediği konusu pek çok kesim tarafından sorgulanıyor.

Önümüzdeki dönem bu temel soruya yanıt verme açısından çok kritik bir dönem.

Bu dönemde başta büyüme olmak üzere yaşanacak olumsuzluklar ekonomiyi yeni bir kırılma noktasına taşıyabilecektir.

Bundan sonraki süreçte, ekonomiden hızlı para çıkışına zemin hazırlayacak, siyasi ve ekonomik tutum ve davranışlardan özenle kaçınılması önem arz ediyor.

Tablo 1. Büyüme oranları (Yüzde)

Yıllar	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	Yıllık
2000	4.2	5.4	7.2	7.8	6.3
2001	-3.3	-12.3	-9.1	-12.3	-9.5
2002	0.6	10.4	8.0	11.8	7.9
2003	7.4	3.6	5.6	7.2	5.9
2004	13.9	15.7	5.7	6.6	9.9
2005	7.5	4.7	8.0	10.2	7.6
2006	6.3				